

Medlemsbladet

Medlemsblad för Hallsbergs Naturskyddsförening

Nr 1 1995

FÖRSTA NUMRET MEN INTE DET SISTA?

Detta är första numret av medlemstidningen för Hallsbergs Naturskyddsförening. Jag hoppas att den ska kunna komma ut med ca tre nummer per år. Innehållet kommer att vara sådant som kan vara av intresse för föreningens medlemmar. Det kan vara rapporter från olika aktiviteter inom eller med anknytning till föreningen, information om kommande aktiviteter eller mer allmänna artiklar med anknytning till vår verksamhet.

Vem kan skriva i tidningen?

Om du har något du vill skriva om vore det väl en utmärkt idé att skicka in ett bidrag till tidningen. Det får gärna vara handskrivet, bara det är läsligt. Redaktionens adress finner du lätt på sista sidan.

Vad ska tidningen heta?

Det är vanligt att ge sådana här medlemsblad namn efter någon växt eller djur som kanske betyder något speciellt för föreningen. Ett tidigt förslag till namn på denna tidning var ”Mosippan” men det namnet är tyvärr redan upptaget av Hjortkvarns hembygdsförenings medlemsblad. Det är med andra ord en öppen fråga vad vi ska kalla vår tidning. Om du har något förslag, sänd in det till redaktionen omedelbart!

Sture Hermansson

Från föreningsutflykterna

Missade du några av vårens aktiviteter? Här följer ett par korta berättelser om två av dem.

Bergslagsleden 14 maj

Några få damer utan väder-skräck ger sig ut på Bergslagsleden en maj-söndag med kraftig blåst och fint regn hela dagen. Etapp 15, 23 km, avverkas, den följer Munkastigen, en vandringsled som munkarna vid Ramundeboda nyttjade när de via Olshammar och Vättern färdades till andra kloster. Rastplatsen vid Kråksjön är en av de finaste på hela leden. Vi ser kanada-gäss med ungar i sjön och i bakgrunden hörs lom. Utefter leden hittas en och annan murkla. Rådjur gör oss sällskap i början på dagen och en stor skogsfågel skrämmer vi upp.

Rasterna i detta väder blir inte långa så vid 15-tiden är vi i Gråmon, där en bil väntar på oss, med den åker vi vägen Tived-Röfors fram till Ramundeboda där vi lämnade en bil på morgonen. Vi går in i bygdegården vid Borasjöns norra strand och avslutar dagen med en god kopp kaffe och en mycket trevlig utställning om Ramundeboda.

Lertaget 7 juni

En vacker försommarkväll är vi tre hallsbergare som letat oss till Lertaget utanför Kumla. Hallsbergs tegelbruk tog lera här på 70-talet. Området i stort är 35 ha. Förra året ordnade Kumlabiologerna med en maskin som tuggade sönder vassrötterna så nu finns områden med öppet vatten. Alléskolans byggelever har dämt upp åt väster. Vi ser sothöns, änder och årtor som häckar. Vi hör sävsångare och rörsångare. Sävsångaren har en rörligare sång och rörsångaren en mera sävlig monoton. Vi hör även storspov, rördrom och måsar. På gårderna runt om spelar tofsvipor och lärkor. Bruna kärnhöken ser vi i luften hela kvällen. Kl 22.00 när vi är lagom myggättna och skall dra oss hemåt, då börjar gräshoppsångaren att spela för full hals och vi ser den också. Jonas som kan detta säger att den spelar till 5 på morgonen.

En mycket trevlig och närliggande utflykt tillsammans med ett stort gäng intresserade Kumlabor.

Inger Eriksson

Kommande aktiviteter

Det fullständiga höstprogrammet får du på särskilt papper i denna sändning. Där finns bl a följande höjdpunkter:

Ängens dag.

I Hallsberg finns, som du säkert vet, det kommunala naturreservatet Broby äng. Reservatet består till största delen av lövskog som lämnas till fri utveckling till naturskog. En mindre del är öppen mark som ska skötas som slätteräng. Naturskyddsföreningen deltar i skötseln bl a genom att slå en del av ängen med lie en gång om året.

Det är kanske inte så lätt att slå med lie, men låt inte det avskräcka dig. Föreningen har köpt in några liar och Arne Holmer, som har varit på ängsskötselkurs, kommer att ge en introduktion i denna ädla konst. Sedan hjälps vi åt efter bästa förmåga. Om du har egen lie eller egen räfsa (kratta) så ta gärna med den, om inte kan du använda något av föreningens verktyg. Ingen av oss är något lieproffs så var inte rädd att försöka.

Svampar

Om man känner igen några blir det mycket roligare i svampskogen. En god ambition kan vara att lära sig minst en ny svamp varje år.

Vi samlas på Konsumparkeringen i Hallsberg för att fortsätta ut till något bra svampställe. K.G Nilsson som känner igen de flesta svampar kommer att hjälpa oss att identifiera både vanliga och ovanliga svampar.

Skulle du ha någon oidentifierad svamp hemomkring kan du säkert ta med den och få veta vad det är för art.

Lavexkursion till Lunnasjön

Lunnasjön ligger på östra sidan av Kilsbergen. Där finns en gammal skog med en ovanligt rik lavflora. Den är så rik att området har fått biotopskydd med hjälp av skattepengar via skogsvårdsstyrelsen.

Biotopskydd

Skogsvårdsstyrelsen har fått i uppdrag att inventera den svenska skogen för att leta på de platser där växter och djur som inte tål modernt skogsbruk kan överleva. Sådana platser kallas nyckelbiotoper och om de bedöms tillräckligt värdefulla kan de förses med biotopskydd. Det betyder att de blir en sorts naturreservat där allt eventuellt skogsbruk måste ske på ett sådant sätt att områdets naturvärden bibehålls.

Lunnasjön är ett sådant område. Där växer framför allt flera mycket

sällsynta lavar. Bl a lunglav, jättelav och blylav. I fjol hade vi på vårt program ett besök på skogsvårdsstyrelsen i Hallsberg då Torbjörn Andersson visade sin lavsamling och berättade om sitt arbete som nyckelbiotopsinventerare. Det här blir en chans att få se dessa arter i verkligheten.

Vad är en lav?

Lavar är resultatet av ett märkligt samarbete mellan en alg och en svamp. Alger är gröna växter och kan därmed ta upp energi från solen och binda den i kemisk form. Alla alger saknar rötter och de flesta lever i vatten. Svampar är en egen sorts organismer som inte kan binda solenergin utan lever av organisk näring som de tar upp genom väggarna på de trådar de består av. Tänk på de mögelsvampar som kan leva på kvarglömda brödbitar. Genom att svampen så att säga skyddar algerna inom sin egen kropp bildar svampen och algen tillsammans en enhet som kan överleva på platser där inga normala växter klarar sig. Balansen mellan alg och svamp är emellertid ömtålig och lavarna är ovanligt känsliga för ex försurning.

Lunglavsläktet

Släktet lunglavar har 6 arter i Sverige. Närmaste växtplatser från Hallsberg är i Kilsbergen. Det är ovanligt stora bladlavar som lever i skuggiga miljöer och är känsligare för uttorkning och försurad luft än de flesta lavar. De har därför blivit allt sällsyntare både på grund av den allmänna försurningen av luften och på grund av att de inte kan hänga med i svängarna mellan kalavverkningarna i en välskött skogsodling. De har därför blivit indikatorer på en ovanlig miljö i dagens skog, värd att bevara t ex genom biotopskydd.

Sture Hermansson

Kontaktpersoner:

Sture Hermansson (Ordförande) tel 0582-135 87

Arne Holmer tel 0582-407 58

Redaktionens adress:

Sture Hermansson

Soldatvägen 11

694 30 HALLSBERG